

Toewijzingsprotocol Medische vervolgopleidingen 2026

ONDER VOORBEHOUD VAN GOEDKEURING DOOR VWS

BOLS bureau

27 februari 2025

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Begrippenlijst	3
Inleiding	5
Hoofdstuk 1 Samenvatting van het toewijzingsproces	6
Hoofdstuk 2 Toelichting van de fasen in het toewijzingsproces	8
Fase I Landelijk instroomkader per specialisme en kader per OOR	8
FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's.....	11
Fase III Vaststellen van het voorlopig voorstel per instelling	12
Fase IV Uitvoeren klachten en geschillenprocedure	15
Fase V Vaststellen definitief toewijzingsvoorstel	16
Fase VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en vaststellen verdeling door VWS	16
Bijlage I Tijdpad toewijzingsproces medische vervolgoopleidingen Toewijzing 2026.....	17

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft een samenvatting van het proces weer. Hierin is het proces opgesplitst in fasen. Per fase zijn de hoofdactiviteiten aangegeven.

Hoofdstuk 2 bevat een uitgebreide toelichting op het proces van het opstellen van de voorstellen voor de verdeling van de instroomplaatsen over de 7 Onderwijs en OpleidingsRegio's (OOR's) en de verdeling binnen de OOR's over de opleidingsinstellingen in de regio. De hoofdactiviteiten uit hoofdstuk 1 worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Als bijlage is tot slot het gehele proces op een pagina weergegeven, met tijdspad.

Begrippenlijst

Basisverdeling	Verdeling van de landelijke instroom over de OOR's o.b.v. het verdeelcriterium 100% adherentie alle instellingen en een ondergrens van 10% per OOR. De basisverdeling is uitgangspunt voor het landelijke instroomkader per OOR.
Bestuurlijk kader	Het landelijk instroomkader per specialisme en het landelijk instroomkader per OOR vormen samen het bestuurlijk kader.
BOLS	Stichting BOLS, opgericht door de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuizen (NVZ) en de Federatie Medisch Specialisten (hierna de Federatie).
BOLS-bureau	BOLS-medewerkers, inclusief secretarissen afgevaardigd vanuit NFU, NVZ en FMS.
Instroomplaats	Opleidingsplaats voor (medisch) specialist in opleiding die in het kalenderjaar met een vervolgopleiding tot (medisch) specialist begint op een opleidingsplaats die een NZa beschikbaarheidsbijdrage ontvangt.
Landelijk instroomkader per OOR:	De Basisverdeling plus de te motiveren regelruimte.
Landelijk instroomkader per specialisme:	Het door VWS, op basis van het advies van het Capaciteitsorgaan, jaarlijks vastgesteld landelijk aantal nieuwe instroomplaatsen per specialisme.
Onderwijs- en Opleidingsregio's	In Nederland zijn er 7 Onderwijs- en OpleidingsRegio's (OOR's). Een OOR is een regionaal opleidingsnetwerk waarin het universitair ziekenhuis samenwerkt met de algemene ziekenhuizen en andere onderwijsinstellingen in die regio.
Opleidingsclusters	Regionale samenwerkingsverbanden per specialisme.
Regelruimte	De mogelijkheid om conform Spelregeldocument van de Basisverdeling met in totaal maximaal 30 instroomplaatsen af te wijken, waarbij iedere OOR maximaal 8 plaatsen minder en maximaal 10 plaatsen meer kan ontvangen. De grootte van de regelruimte is gebaseerd op een verdeling die zich beweegt in de buurt van een verdeling op basis van het criterium "75% adherentie alle instellingen en 25% opleidingsinstellingen", inclusief een ondergrens per OOR van 10%.
Spelregeldocument	Het VWS Spelregeldocument bevat spelregels voor het door Stichting BOLS te hanteren protocol voor het zorgvuldig en transparant tot stand brengen van het toewijzingsvoorstel.

Toewijzingsvoorstel Jaarlijks definitief voorstel van BOLS aan VWS voor de toewijzing van het aantal instroomplaatsen per specialisme per instelling na uitvoering van de klachtenprocedure .

Verdeeloverzicht (voorheen verdeelplan): De door VWS vastgestelde verdeling van instroomplaatsen, waarin per opleidingsinstelling het aantal instroomplaatsen per specialisme vermeld staat dat in aanmerking komt voor een beschikbaarheidsbijdrage.

Inleiding

Op basis van het advies van het Capaciteitsorgaan, de jaarlijkse input van BOLS en de Rijksbegroting bepaalt de minister van VWS elk jaar het aantal instroomplaatsen dat voor een beschikbaarheidsbijdrage in aanmerking komt. BOLS adviseert VWS over de verdeling van deze instroomplaatsen en stelt hiervoor een toewijzingsvoorstel op. BOLS stelt het toewijzingsvoorstel op volgens een toewijzingsprotocol dat ter toetsing aan VWS wordt voorgelegd. Dit protocol beschrijft de stappen om te komen tot het zorgvuldig en transparant tot stand brengen van het toewijzingsvoorstel. Dit toewijzingsprotocol heeft betrekking op de toewijzing van instroomplaatsen in medische vervolgopleidingen, exclusief psychiatrie, in 2026. Voor het medisch specialisme psychiatrie geldt een afzonderlijk Toewijzingsprotocol Psychiatrie¹. Derhalve komt psychiatrie in dit document niet aan de orde. Dit protocol wordt getoetst door VWS en is pas onverkort van toepassing na goedkeuring door VWS en nadat het toewijzingsprotocol door VWS is getoetst aan het Spelregeldocument² dat door het ministerie van VWS wordt opgesteld.

Het toewijzingsvoorstel is een advies aan de minister ten behoeve van de toekenning van beschikbaarheidsbijdragen voor instroomplaatsen per zorgaanbieder per specialisme (het verdeeloverzicht). De minister van VWS maakt het Spelregeldocument en het verdeeloverzicht van instroomplaatsen openbaar op de website: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-de-zorg/bijdragen-en-subsidies-voor-zorgopleidingen>. In het najaar wordt het verdeeloverzicht van instroomplaatsen in het Staatsblad gepubliceerd. Dit verdeeloverzicht is de basis voor de bekostiging van de opleidingsplaatsen per opleidende zorginstelling. Wijziging van de verdeling van instroomplaatsen per specialisme over de instellingen 2026 is niet mogelijk. De opleidingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van toegewezen instroomplaatsen en voor het aanvragen van een beschikbaarheidsbijdrage bij de NZa. In figuur 1 is het toewijzingsproces weergegeven.

Figuur 1. Cyclus voor de toewijzing van instroomplaatsen in medische vervolgopleidingen

¹ Toewijzingsprotocol Psychiatrie 2026

² VWS Spelregeldocument 2026 dd. 18 februari 2025

Hoofdstuk 1 Samenvatting van het toewijzingsproces

In dit Toewijzingsprotocol Medisch Specialismen 2026 wordt het Toewijzingsproces voor 2026 beschreven. Om vanuit een meerjarig perspectief de landelijke instroom per specialisme over de OORs te kunnen verdelen, heeft BOLS vorig jaar aan WV-en en OORs adviezen gevraagd voor Toewijzing 2025 en Toewijzing 2026. Op basis hiervan heeft BOLS een meerjarig voorstel voor verdeling van de landelijke instroom per specialisme over de OOR's opgesteld voor Toewijzing 2025 en Toewijzing 2026. Daarnaast heeft het BOLS-bestuur, op basis van de raming van het Capaciteitsorgaan 2024-2027, voor Toewijzing 2026 de voorlopige instroomaantallen vastgesteld. VWS stelt de definitieve instroomaantallen voor 2026 uiterlijk vóór 1 mei 2025 vast.

FASE I Landelijk instroomkader per specialisme en per OOR

Landelijk kader per specialisme

Voor Toewijzing 2026 heeft het BOLS-bestuur het aantal instroomplaatsen per specialisme voorlopig vastgesteld conform het Capaciteitsplan 2024-2027 en de VWS-brief dd. 18 februari 2025, waarin VWS de voorlopige instroom 2026 heeft aangegeven. Voor medisch specialismen, die onder het bestuurlijk kader vallen, betreft dit 1.050 instroomplaatsen. Daarnaast gaat het om 9 plaatsen voor orthodontie, 7 voor sportgeneeskunde en 179 voor psychiatrie.

Landelijk kader per OOR

VWS heeft opdracht gegeven aan BOLS om voor Toewijzing 2026 als uitgangspunt voor de verdeling van de landelijke instroom over de OOR's, uit te gaan van het verdeelcriterium "100% adherentie alle instellingen". BOLS staat, met goedkeuring van VWS, een beperkte mate van afwijking toe. In dit Toewijzingsprotocol 2026 wordt toegelicht hoe BOLS dit heeft uitgewerkt.

Basisverdeling over de OOR's

De totale instroom voor de basisverdeling over de OOR's is 1.050 instroomplaatsen (exclusief orthodontie en sportgeneeskunde en psychiatrie). Voor de verdeling van de landelijke instroom per specialisme over de OOR's gaat BOLS uit van het verdeelcriterium "100% adherentie alle instellingen" waarbij voor alle OOR's een ondergrens van 10% van de landelijke instroom geldt. Als deze grens in een OOR niet wordt bereikt, ontvangt de betreffende OOR instroomplaatsen van andere OOR's. Dit wordt naar rato verrekend over de andere OOR's.

Regelruimte

1. Om eventuele knelpunten te adresseren, die bij het hanteren van alleen de basisverdeling kunnen optreden, biedt BOLS een regelruimte van maximaal 30 over de OOR's te verschuiven instroomplaatsen. Deze regelruimte is gemaximeerd tot -8 en +10 instroomplaatsen per OOR. Het streven is om hierbij de basisverdeling zoveel mogelijk te respecteren, waarbij de actuele omvang van een OOR zo min mogelijk grote mutaties kent. De grootte van de regelruimte is gebaseerd op een verdeling die zich ongeveer in de buurt van 75% adherentie alle instellingen en 25% adherentie opleidende instellingen beweegt, waarbij er nog wel enige regelruimte is.
2. Wanneer gebruik wordt gemaakt van deze regelruimte, dient elke afwijking van de basisverdeling gemotiveerd te worden. Dit is mogelijk in geval van knelpunten met betrekking tot:
 - de ontwikkeling van de regionale zorgvraag,
 - het bestaande opleidingspalet in de regio,
 - opleidingseisen.
3. De adherentieberekening voor Toewijzing 2026 is gebaseerd op de OOR-indeling, zoals die door het BOLS-bestuur is vastgesteld op 3 november 2023 en op Vektis- en DHD-data over 2022.

FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's

Consultatie van OOR's en WV-en NB

De consultatie van OOR's en WV-en voor Toewijzing 2026 heeft plaatsgevonden conform die hieronder vermelde procesgang. Deze procesgang heeft plaatsgevonden in 2024, waarin gelijktijdig voor Toewijzing 2025 en Toewijzing 2026 een tweejarig verdeelvoorstel per specialisme over de OOR's is uitgewerkt.

1. BOLS verzoekt OOR's om aandachtspunten in hun OOR voor de verdeling van instroom over de OOR's aan te geven voor Toewijzing 2026.
2. BOLS verzoekt Wetenschappelijke Verenigingen (WV-en) voor Toewijzing 2026 een advies op te stellen voor verdeling van instroom voor het eigen specialisme over OOR's, met inachtneming van de basisverdeling over de OORs. WV-en onderbouwen hun advies. Tevens geven zij in hun advies aan waar ruimte is om de schuiven. WV-en sturen dit advies met onderbouwing naar FMS en BOLS.
3. De FMS komt in overleg met de WV-en, inclusief de NVMKA, tot een integraal verdelingsvoorstel per specialisme per OOR voor Toewijzing 2026, binnen de afgesproken kaders (inclusief schuifruimte, de begrenzing en motivering hiervan). FMS stuurt deze voorstellen met een globale onderbouwing van het integraal advies en met motivering van eventuele afwijkingen t.o.v. de basisverdeling naar BOLS.
4. De Vereniging Sportgeneeskunde (VSG) en de Nederlandse Vereniging van Orthodontisten (NVvO) stellen een advies op voor de verdeling van instroomplaatsen over de OOR's en sturen dit naar BOLS.

Vaststelling verdeling instroom over de OOR's

1. BOLS neemt kennis van de aandachtspunten van de OOR's voor Toewijzing 2026
2. BOLS neemt kennis van de FMS-voorstellen voor 2026 toetst of FMS/WV-en in redelijkheid tot de voorstellen zijn gekomen en er sprake is van een zorgvuldige procesgang. BOLS controleert of het integrale FMS-voorstel voldoet aan het afgesproken bestuurlijk kader (de basisverdeling, de schuifruimte, de begrenzing en motivering hiervan).
3. BOLS neemt kennis van de adviezen van de VSG en de NVvO voor Toewijzing 2026
4. BOLS neemt voorgaande input mee in haar overwegingen om te komen tot een besluit over de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's voor Toewijzing 2026, en stelt de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's vast.

FASE III Vaststellen voorlopige verdeling van instroom over instellingen

1. Elke OOR stelt voor toewijzing 2026 een conceptvoorstel op voor de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom per specialisme, per opleidingsinstelling binnen de eigen OOR, en verstuurt het conceptvoorstel met globale motivatie van de overwegingen naar BOLS.
2. BOLS neemt kennis van het voorstel van de OOR's voor toewijzing 2026, toetst of de OOR's in redelijkheid tot het voorstel zijn gekomen, of sprake is van een zorgvuldige procesgang, of er een bestuurlijk akkoord is van de betrokken instellingen en neemt op basis hiervan een besluit. Zo nodig bemiddelt BOLS bij geschillen.
3. BOLS stelt op basis van de voorstellen van de OOR's voor Toewijzing 2026 de voorlopige verdeling van instroom per specialisme over instellingen vast (het voorlopig toewijzingsvoorstel).

FASE IV Uitvoeren klachtenprocedure

1. Instellingen hebben de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de BOLS Klachten- en Geschillencommissie over de instroom die in het voorlopig toewijzingsvoorstel aan de instelling is toegewezen.
2. De Klachten- en Geschillencommissie behandelt ingediende klachten en doet een bindende uitspraak.

FASE V Vaststellen toewijzingsvoorstel

1. BOLS stelt het toewijzingsvoorstel 2026 vast.

FASE VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en vaststelling verdeeloverzicht

1. BOLS biedt het toewijzingsvoorstel aan de minister van VWS aan, onder vermelding van eventuele geschillen en bezwaarprocedures, waarna VWS het verdeeloverzicht van instroomplaatsen 2026 publiceert.

Hoofdstuk 2 Toelichting van de fasen in het toewijzingsproces

Om vanuit een meerjarig perspectief de landelijke instroom per specialisme over de OORs te kunnen verdelen, heeft BOLS vorig jaar aan WV-en en OORs adviezen gevraagd over deze verdeling voor 2025 en 2026.

Op basis hiervan heeft BOLS een meerjarig voorstel voor verdeling van de landelijke instroom per specialisme over de OOR's voor Toewijzing 2025 en Toewijzing 2026 opgesteld.

In elke fase van het toewijzingsproces wordt een omschreven resultaat bereikt. Indien het BOLS-bestuur hierover een besluit heeft genomen, start de volgende fase. Niet kan worden voorzien in hoeverre het in de toekomst nodig zal zijn om een reeds genomen besluit over de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's te herzien. Indien dit aan de orde is, voorzien de statuten in de wijze waarop BOLS tot besluiten komt.

Fase I Landelijk instroomkader per specialisme en kader per OOR

Resultaat: Het voorlopig landelijk instroomkader per specialisme is bekend, naast de % verdeling over OOR's
Het landelijk instroomkader per specialisme en de basisverdeling per OOR, inclusief de regelruimte, vormen gezamenlijk het bestuurlijk kader.

Figuur 2: Opstellen van het landelijk instroomkader per specialisme en per OOR voor Toewijzing 2026

1. Landelijke instroomkader per specialisme

Voor Toewijzing 2026 heeft het BOLS-bestuur het aantal instroomplaatsen per specialisme voorlopig vastgesteld conform het Capaciteitsplan 2024-2027 en de VWS-brief dd. 18 februari 2025 waarin VWS de voorlopige instroom 2026 aangeeft. Voor medisch specialismen, die onder het bestuurlijk kader vallen, betreft dit 1.050 instroomplaatsen. Daarnaast gaat het om 9 plaatsen voor orthodontie, 7 voor sportgeneeskunde en 179 voor psychiatrie. VWS stelt de landelijke instroom per specialisme voor Toewijzing 2026 uiterlijk voor 1 mei 2025 definitief vast.

2. Landelijk instroomkader per OOR

VWS heeft BOLS opdracht gegeven om voor Toewijzing 2026 als uitgangspunt voor de verdeling van de landelijke instroom over de OOR's, uit te gaan van het verdeelcriterium "100% adherentie alle instellingen". BOLS staat, met goedkeuring van VWS, een beperkte mate van afwijking toe. Dit lichten wij hier toe.

Basisverdeling over de OOR's

Het totaal aantal instroomplaatsen voor de basisverdeling over de OOR's is 1.050 instroomplaatsen (exclusief psychiatrie, orthodontie en sportgeneeskunde). Voor de verdeling van de landelijke instroom per specialisme over de OOR's gaat BOLS uit van het verdeelcriterium "100% adherentie alle instellingen" waarbij voor alle OOR's een ondergrens van 10% van de landelijke instroom geldt. Als deze grens in een OOR niet wordt bereikt, ontvangt de betreffende OOR instroomplaatsen van andere OOR's. Dit wordt naar rato verrekend. Voor Toewijzing 2026 hanteert BOLS deze basisverdeling (zie tabel 2 op pagina 9).

Regelruimte

1. Om eventuele knelpunten te adresseren, die bij het hanteren van alleen de basisverdeling kunnen optreden, biedt BOLS een regelruimte van maximaal 30 over de OOR's te verschuiven instroomplaatsen. Deze regelruimte is gemaximeerd tot -8 en +10 instroomplaatsen per OOR. Het streven is om hierbij de basisverdeling zoveel mogelijk te respecteren, waarbij de actuele omvang van een OOR zo min mogelijk grote mutaties kent. De grootte van de regelruimte is gebaseerd op een verdeling die zich in de buurt van 75% adherentie alle instellingen en 25% adherentie opleidende instellingen beweegt waarbij er nog enige regelruimte is (=referentieverdeling, zie tabel 3 op pagina 9).

Tabel 2: Basisverdeling per OOR obv 100% adherentie alle instellingen, incl. ondergrens van 10% per OOR en de minimale instroom per OOR voor Toewijzing 2026 (exclusief sportgeneeskunde en orthodontie)

	OOOR NO	OOOR ON	OOOR Utrecht	OOOR NWN	OOOR Leiden	OOOR ZWN	OOOR ZON	Totaal
<i>Verdeling obv 100% adher. alle instell., incl. ondergrens van 10% (basisverdeling)</i>								
Aantal instroomplaatsen per OOR	194	117	139	179	105	193	123	1.050
Aantal instroomplaatsen per OOR (%)	18,5%	11,2%	13,2%	17,0%	10,0%	18,4%	11,7%	100,0%

Tabel 3: Referentie-verdeling per OOR obv 75% adherentie alle en 25% adherentie opleidende instellingen, incl. ondergrens van 10% per OOR voor Toewijzing 2026 (exclusief sportgeneeskunde en orthodontie)

	OOOR NO	OOOR ON	OOOR Utrecht	OOOR NWN	OOOR Leiden	OOOR ZWN	OOOR ZON	Totaal
<i>Verdeling obv 75% adher. alle instell. en 25% opleid. instell., incl. ondergrens van 10% (referentieverdeling)</i>								
Aantal instroomplaatsen per OOR	186	120	142	185	105	187	125	1.050
Aantal instroomplaatsen per OOR (%)	17,7%	11,5%	13,5%	17,6%	10,0%	17,8%	11,9%	100,0%

Toelichting van gebruikte begrippen

De adherentie van een specialisme in een OOR is de omvang van de aan dit specialisme toegerekende bevolking. Per specialisme wordt dit uitgerekend. Voor specialismen die patiënten zien, is deze berekening gebaseerd op Vektis-data over het totaal aantal 1e polikliniekbezoeken, dagopnamen en klinische opnamen per specialisme per instelling. Voor revalidatiegeneeskunde worden hierbij ook 1e poliklinische contacten met patiënten, voor het opstellen van een behandelplan door de revalidatiearts, meegenomen. Voor medisch ondersteunende specialismen is deze berekening gebaseerd op DHD data over verrichtingen (exclusief verrichtingen voor huisartsen). De adherentieberekening voor Toewijzing 2026 is gebaseerd op de OOR-indeling, zoals die door het BOLS-bestuur is vastgesteld op 3 november 2023 en op Vektis- en DHD-data over 2022. Bij deze adherentieberekeningen zijn ZBC's niet meegenomen, omdat er op dit moment geen data over de geleverde zorg per specialisme per OOR beschikbaar zijn, die BOLS kan gebruiken.

Aan de hand van de specialisme-specifieke adherentiepercentages per OOR wordt de landelijke instroom per specialisme over de zeven OOR's verdeeld. Het totaal aantal instroomplaatsen per OOR wordt verkregen door optelling van de aan elk specialisme toegerekende opleidingsplaatsen per OOR.

3. Vaststellen van de OOR-indeling

Het BOLS bestuur wil onduidelijkheden omtrent de OOR-indeling van een opleiding en instellingen gedurende het toewijzingsproces voorkomen. Om deze reden stelde het BOLS-bestuur de actuele OOR-indeling, waarvan BOLS uitgaat voor het gehele toewijzingsproces vast, zodat alle bij het toewijzingsproces betrokken partijen kunnen uitgaan van eenzelfde OOR-indeling. Het peilmoment voor Toewijzing 2026 hiervoor is 3 november 2023 (bron: data RGS, NVKC, NVKF en NVZA over 2023). Deze vastgestelde OOR-indeling wordt per email aan alle OOR's en WV-en gecommuniceerd. Eventuele wijzigingen van OOR-indeling daarna, worden niet meer meegenomen in het toewijzingsproces voor Toewijzing 2026.

Gehanteerde definities

Voor de definitie van erkende instellingen sluit BOLS aan bij de definitie van de RGS hiervoor, die is gebaseerd op het voldoen aan vereisten zoals beschreven in het Kaderbesluit CGS dd. 1-1-2020 (hierin wordt géén nader onderscheid gemaakt tussen "zelfstandige erkenningen" en "stages"). De OOR-indeling van opleidende instellingen is gebaseerd op de samenwerkingsrelaties tussen opleidende specialismen rond opleidings-trajecten voor aios, die in een samenwerkingsovereenkomst (SWO's) is vastgelegd. Als een opleiding onder twee of meer OOR's valt, wordt deze naar rato toegeedeeld aan de beide OORs, waarin de opleiding in- en/of doorstroom van aios (in fte's) in afgelopen 3 jaren heeft ontvangen vanuit de betrokken OOR's.

De OOR-indeling van niet-opleidende instellingen is gebaseerd op verzorgingsgebieden van deze instellingen en de geografische indeling, die aansluit bij de OOR-indeling van opleidende instellingen.

Objectieve en betrouwbare data

BOLS wil zorgvuldig omgaan met het verzamelen van relevante informatie voor het toewijzen van instroomplaatsen. BOLS heeft informatie over erkenningen en OOR-indeling opgehaald bij hiervoor aangewezen organisaties (RGS, NVKC, NVKF/OKF en NVZA), die is gecontroleerd door OOR-coördinatoren ism leerhuismedewerkers en zo nodig aangevuld met relevante documentatie (zoals RGS-erkenningen, SWO's).

Wijzigingen in OOR-indeling

Het door BOLS vastgestelde overzicht van erkenningen en OOR-indeling wordt voor Toewijzing 2026 per email aan alle OOR's en WV-en gecommuniceerd. Eventuele wijzigingen van OOR-indeling daarna, worden niet meer meegenomen in het toewijzingsproces voor 2026. Indien opleiders/opleidingsinstellingen/WV-en wijzigingen wensen in de OOR-indeling, zullen zij de procedures (o.a. het betreffende OOR-reglement) die hiervoor van toepassing zijn moeten volgen (o.a. overleg met opleidingsclusters, bestuurders en OOR-besturen etc.). Deze wijzigingen vragen afstemming en overleg tussen genoemde partijen, resulterend in een formele samenwerkingsovereenkomst (SWO). Bij een wijziging in de OOR-indeling van een opleiding wordt deze, op het moment dat van alle partijen duidelijkheid is verkregen omtrent de van toepassing zijnde OOR-indeling, aan deze OOR toebedeeld. Wijzigingen in de OOR-indeling in de loop van het toewijzingsjaar 2026, zijn voor volgende toewijzingsjaren te verwerken.

FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's

Resultaat: De verdeling van instroom per specialisme over OOR's is vastgesteld en gecommuniceerd

1. Consultatie van OOR's en WV-en.

De consultatie van OOR's en WV-en voor Toewijzing 2026 heeft plaatsgevonden conform die hieronder vermelde procesgang. Deze procesgang heeft plaatsgevonden in 2024, waarin gelijktijdig voor Toewijzing 2025 en Toewijzing 2026 een tweejarig verdeelvoorstel per specialisme over de OOR's is uitgewerkt.

1. BOLS verzoekt OOR's om aan FMS en BOLS aandachtspunten in hun OOR voor de verdeling van instroom 2026 over de OOR's aan te geven, waar in Toewijzing 2026 zoveel mogelijk rekening mee dient te worden gehouden. Aandachtspunten kunnen betrekking op:
 - Specifieke speerpunten van een OOR;
 - Optimale benutting van de beschikbare opleidingscapaciteit (krimp, doelmatigheid);
 - Het accommoderen van nieuwe erkenningen van een zorgopleiding in een OOR;
 - Ontwikkeling van de zorgvraag binnen de OOR en de gewenste exposure voor aios;
 - Redelijke verdeling met het oog op OOR-grootte.

Met aandachtspunten wordt uitdrukkelijk niet bedoeld het geven van een kwantitatief overzicht van de gewenste instroom per specialisme per OOR. De OOR's worden gevraagd om hun aandachtspunten middels het format aan FMS en BOLS te sturen.

2. BOLS verzoekt WV-en om voor Toewijzing 2026 een advies op te stellen voor verdeling van instroom voor het eigen specialisme over OOR's, met inachtneming van de basisverdeling over de OORs. WV-en onderbouwen hun advies. Tevens geven zij in hun advies aan waar ruimte is om de schuiven. WV-en sturen dit advies met onderbouwing naar FMS en BOLS.
3. De FMS komt in overleg met de WV-en, inclusief de NVMKA, tot een integraal verdeelvoorstel binnen de afgesproken kaders (inclusief schuifruimte, begrenzing en motivering hiervan), waarbij rekening wordt gehouden met:
 - het landelijke instroomkader per specialisme,
 - de basisverdeling per OOR, inclusief de geboden regelruimte en de begrenzing hiervan,
 - de aandachtspunten van de OOR's en
 - de adviezen van de WV-en voor verdeling van instroomplaatsen per specialisme over OOR's.Hiertoe komt de FMS minimaal één keer met de WV-en bijeen in de Raad Opleiding. De FMS stuurt de integrale FMS-voorstellen, met onderbouwing van de voorstellen en motivering van eventuele afwijkingen van de basisverdeling per OOR per toewijzingsjaar, naar BOLS.
4. De VSG en de NVvO stellen een advies op voor verdeling van instroom 2026 over OOR's en sturen dit met een onderbouwing hiervan naar BOLS.

2. Vaststelling verdeling instroom over de OOR's

1. BOLS neemt kennis van de aandachtspunten van de OOR's voor Toewijzing 2026
2. BOLS neemt kennis van de FMS-voorstellen voor 2026 en toetst of FMS/WV-en in redelijkheid tot de voorstellen zijn gekomen en er sprake is van een zorgvuldige procesgang. BOLS controleert of het integrale FMS-voorstel voldoet aan de afgesproken kaders (de basisverdeling, de schuifruimte, de begrenzing en motivering hiervan);
Het verdeelvoorstel is een zwaarwegend advies aan het BOLS-bestuur.
3. BOLS neemt kennis van de adviezen van de VSG en de NVvO voor Toewijzing 2026
4. BOLS neemt voorgaande input mee in haar overwegingen om te komen tot een besluit over de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's voor Toewijzing 2026, en stelt de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's voor 2026 vast.

3. Terugvalscenario 2026

Als het niet lukt om op basis van voorgaande tot een passend integraal voorstel te komen, hanteert BOLS voor de specialismen die onder het bestuurlijk kader vallen een terugvalscenario. Dat is de rekenkundige verdeling van de instroom per specialisme over OOR's op basis van het criterium "75% adherentie alle instellingen en 25% adherentie opleidende instellingen", waarin een ondergrens van 10% is verwerkt, waarvoor de plaatsen naar rato vanuit andere OOR's komen (exclusief sportgeneeskunde en orthodontie).

4. Verantwoording naar VWS

Conform het VWS Spelregeldocument 2026 moet BOLS het toewijzingsvoorstel kunnen motiveren naar VWS. In het Toewijzingsprotocol Medisch Specialismen 2026 is vastgelegd dat BOLS, op verzoek van VWS, relevante informatie over motivering van BOLS-besluiten inzake de toewijzingsvoorstellen aanlevert aan VWS.

Fase III Vaststellen van het voorlopig voorstel per instelling

Resultaat: De verdeling van de instroom per specialisme per instelling is vastgesteld en gecommuniceerd

1. Opstellen van het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over instellingen

De OOR's stellen voor 2026 een voorstel op voor de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom per specialisme over de opleidingsinstellingen (inclusief sportgeneeskunde en orthodontie) en versturen dit voorstel met globale motivatie van de overwegingen (bijvoorbeeld beleid, speerpunten, etcetera) naar BOLS.

Schematisch kan dit proces als volgt worden weergegeven.

Figuur 3: Het opstellen van het voorlopig voorstel 2026 voor de verdeling van instroom over instellingen

1.1 Opstellen van het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over instellingen

Opleidingsclusters

Opleidingsclusters stellen een voorlopig voorstel voor 2026 voor de verdeling van de instroom voor hun specialisme over de instellingen op.

Nieuwe en vervallen erkenningen

Indien binnen een regio een instelling een nieuwe erkenning verkrijgt of een bestaande erkenning vervalt, dient deze wijziging direct binnen de regio te worden gemeld aan het betreffende opleiderscluster en het OOR-bestuur. Een voorstel voor het toekennen van instroomplaatsen aan een nieuw erkende opleidingsinstelling is een verantwoordelijkheid van de OOR. In het OOR-beleid dient te zijn uitgewerkt hoe een evenwichtige verdeling van capaciteit in relatie tot kwaliteit en doelmatigheid te bereiken.

Besluitvorming

De opleidingsclusters hebben minimaal één keer overleg om het voorlopig toewijzingsvoorstel 2026 per instelling in de betreffende OOR op te stellen. Dit vindt plaats in een clustervergadering met alle opleiders. De onderbouwing van het voorlopig voorstel 2026 voor de verdeling van instroom over instellingen wordt vastgelegd in een verslag. Indien geen consensus wordt bereikt door de opleiders, dan wordt dit vastgelegd in het verslag met de verschillende zienswijzen en de motivering van de betrokken partij(en). Het verslag moet worden ondertekend door alle betrokken opleiders³.

Werkwijze bij niet of niet volledig geclusterde specialismen

Indien een specialisme in de OOR niet (volledig) geclusterd is, is sprake van de volgende mogelijkheden:

- 1) De opleiding is de enige binnen de OOR in zijn soort⁴. In dat geval is het voorlopig toewijzingsvoorstel per instelling gelijk aan het toewijzingsvoorstel.

³ De ondertekening kan ook geschieden met een emailbevestiging.

⁴ Bijvoorbeeld bij klinische genetica.

- 2) Er zijn meerdere zelfstandige opleidingen / opleidingsclusters binnen de OOR⁵. Dan dient de OOR-coördinator het initiatief te nemen voor een vergadering van alle opleiders binnen de OOR, waarin het voorlopig toewijzingsvoorstel wordt opgesteld.

1.2 Bundeling van voorstellen voor verdeling van instroom binnen de regio door de OOR-coördinator

De voorzitter van het opleidingscluster of het opleidersoverleg is er verantwoordelijk voor dat de OOR-coördinator het conceptvoorstel voor verdeling van instroom binnen de regio (per specialisme en per opleidingsinstelling) tijdig krijgt toegestuurd. Datzelfde geldt voor het verslag, voorzien van de handtekeningen. De OOR-coördinator voegt deze voorstellen en verslagen samen tot een totaaloverzicht voor de OOR.

Het Algemeen Bestuur van de OOR (AB) is verantwoordelijk voor een zorgvuldig en transparant bestuurlijk proces met betrekking tot het opstellen van een conceptvoorstel door de opleidingsclusters. Met het oog op deze verantwoordelijkheid neemt de OOR-coördinator het initiatief tot een overleg van het AB en brengt alle relevante voorstellen van de opleidersclusters in, inclusief eventuele knelpunten. Het AB vergadert minstens één keer over het voorstel. In deze vergadering(en) bewaakt het AB de procesgang en stelt waar nodig het advies bij. Vervolgens stelt het AB het voorstel voor verdeling van de instroom per specialisme per instelling vast. Het AB zal dit in principe doen op basis van consensus.

2. Toetsing procesgang en bestuurlijk akkoord en eventueel bemiddeling

In geval van consensus legt het AB het voorstel voor verdeling van de instroom per specialisme per instelling schriftelijk vast, *ondertekend* door alle betrokken bestuurders en stuurt het toewijzingsvoorstel 2026 vóór **16 mei 2025** naar BOLS. De zorgvuldige procesgang, inclusief het feit dat de advisering van de opleidingsclusters is meegenomen in de besluitvorming, wordt onderschreven door de bestuurders van de betreffende opleidingsinstellingen door ondertekening van het hiervoor bestemde formulier van BOLS.

Bemiddeling

BOLS heeft als uitgangspunt dat een klacht of geschil over de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom over instellingen, zo veel mogelijk daar wordt besproken waar de klacht of het geschil is ontstaan. Dit betekent dat opleiders en instellingen de klacht of het geschil éérst binnen de eigen OOR bespreken met betrokken opleiders, instellingen, de OOR-coördinator en het OOR-bestuur. Als de klacht of het geschil binnen de OOR is besproken en partijen er gezamenlijk niet uitkomen, kan het BOLS-bureau om bemiddeling worden gevraagd voor Toewijzing 2026 vóór **2 mei 2025** middels het hiervoor bestemde formulier van BOLS.

Het gaat bij bemiddeling specifiek om vraagstukken rond de verdeling van instroom *binnen de OOR*, omdat de toewijzing over de OOR's reeds is vastgesteld door BOLS. Een bemiddelingsverzoek heeft uitsluitend betrekking op de wijze waarop het toewijzingsvoorstel tot stand is gekomen, of daarbij het toewijzingsprotocol is gevolgd en of de opleidingsinstelling zich voldoende zorgvuldig en behoorlijk behandeld voelt. De klacht of het geschil heeft geen betrekking op de inhoud van het toewijzingsprotocol. Het bemiddelingsverzoek dient schriftelijk ingediend te worden en een toelichting op het regionale proces en de afwijkende zienswijze(n) te bevatten.

Het is wenselijk dat alle partijen die een relatie hebben met het vraagstuk, vervolgens aanwezig zijn bij het bemiddelingsgesprek. Welke partijen betrokken zijn bij het bemiddelingsverzoek en worden uitgenodigd voor het bemiddelingsgesprek, wordt vastgesteld in overleg tussen het BOLS-bureau en de partijen die betrokken zijn bij het onderhavige geschil.

⁵ Bijvoorbeeld bij anesthesiologie, cardiologie en radiologie.

Het BOLS-bureau faciliteert deze zitting, waarbij één van de secretarissen de voorzittersrol vervult. Zo mogelijk komen de betrokken partijen bij deze bemiddeling alsnog tot consensus. De uitkomsten van de bemiddeling worden aan het BOLS-bestuur voorgelegd. Indien tussen de betrokken partijen door bemiddeling geen consensus wordt bereikt, stelt het BOLS-bestuur het toewijzingsvoorstel vast op basis van een zorgvuldige afweging van alle argumenten en bericht alle betrokkenen hierover.

3. BOLS stelt het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over de instellingen vast

BOLS voegt de voorstellen van de 7 OOR's samen tot één voorstel voor alle medisch specialismen. Hierbij toetst zij of er een bestuurlijk akkoord is, waarbij alle bestuurders voor het voorstel van de OOR hebben getekend. Op basis hiervan stelt BOLS het voorlopig voorstel 2026 voor de verdeling van instroom per specialisme over de instellingen vast. Dit voorlopig voorstel 2026 wordt aan de opleidingsinstellingen gecommuniceerd.

Fase IV Uitvoeren klachten en geschillenprocedure

Resultaat: Klachten en geschillen zijn afgehandeld.

Nadat het voorlopig toewijzingsvoorstel 2026 is vastgesteld door BOLS, hebben alleen opleidingsinstellingen de gelegenheid om tot uiterlijk **4 juni 2025** een klacht of een geschil in te dienen bij de Klachten- en Geschillencommissie (K&G). In deze paragraaf is een beknopte samenvatting gegeven van het K&G-reglement (zie voor een volledige beschrijving de BOLS-website). Aan deze samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend.

Voorwaarden voor het indienen een klacht

1. De klacht moet eerst worden besproken binnen de OOR

BOLS heeft als uitgangspunt dat een klacht of geschil over de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom over instellingen, zo veel mogelijk daar wordt besproken waar de klacht of het geschil is ontstaan. Dit betekent dat opleiders en instellingen de klacht of het geschil éérst binnen de eigen OOR bespreken met betrokken opleiders, instellingen, de OOR-coördinator en het OOR-bestuur. Als de klacht of het geschil binnen de OOR is besproken en partijen er gezamenlijk niet uitkomen, hebben zij de mogelijkheid om het BOLS-bureau om bemiddeling te vragen. Indien de klacht of het geschil niet eerst binnen de OOR is besproken, is de klacht of het geschil niet ontvankelijk voor behandeling in de K&G commissie (zie K&G procedure op BOLS-website).

2. Wanneer kan een instelling een klacht of geschil indienen

Nadat het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over de instellingen is vastgesteld (fase III in het Toewijzingsprotocol), kan een instelling een klacht of geschil indienen.

3. Waarover kan een instelling klacht of geschil indienen

Een instelling kan een klacht indienen als volgens de instelling sprake is van één van de volgende situaties:

- Het voorlopig toewijzingsvoorstel is tot stand gekomen op basis van onjuiste weergave van de feiten,
- Het voorlopig toewijzingsvoorstel is niet toetsbaar of te weinig transparant tot stand gekomen,
- Er is afgeweken van het toewijzingsprotocol,
- Er is sprake is van onzorgvuldige / onbehoorlijke bejegening.

De klacht of het geschil dient schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend of aanhangig gemaakt bij de commissie (zie BOLS-website). Waar mogelijk zal de K&G commissie van BOLS de klachten en geschillen trachten te adresseren, dan wel hiervoor verwijzen naar VWS (een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting). Indien de K&G-commissie een klacht of geschil als ontvankelijk beoordeelt, wordt de klacht aanhangig gemaakt, worden de partijen gehoord en zal de K&G-commissie tot een bindend advies komen.

Figuur 4: Vaststellen van het definitief toewijzingsvoorstel voor alle medisch specialismen

Fase V Vaststellen definitief toewijzingsvoorstel

Resultaat: Het definitieve toewijzingsvoorstel met de verdeling van de opleidingsplaatsen per specialisme per opleidingsinstelling is vastgesteld en gecommuniceerd naar betrokkenen.

BOLS neemt de uitspraken van de klachten- en geschillencommissie over in het definitieve toewijzingsvoorstel. Na afhandeling van alle klachten wordt het definitief landelijke toewijzingsvoorstel vastgesteld door BOLS.

Nadat het BOLS-bestuur het definitieve toewijzingsvoorstel heeft vastgesteld, wordt het BOLS-format, waarin een OOR-indeling van de toewijzingen per specialisme aan instellingen is opgenomen, vertaald naar het VWS-format (zonder een OOR-indeling en met de bijbehorende NZa-codes voor de opleidingsinstellingen). Daarna stelt BOLS de OOR-coördinatoren in de gelegenheid om de toewijzing van instroomplaatsen per specialisme aan instellingen voor hun eigen OOR te controleren op juistheid. De controle van het definitief toewijzingsvoorstel in deze fase is bedoeld door BOLS als preventieve actie/maatregel en om zorgvuldig en juist invulling te geven aan alle processtappen. Het is niet mogelijk om bij deze controle achteraf wijzigingen aan te brengen in het reeds vastgestelde definitieve toewijzingsvoorstel per specialisme aan instellingen. Deze controle is ook opgenomen in het Toewijzingsprotocol Medisch Specialismen 2026 en bijbehorend tijdpad. Het is voor eigen risico en verantwoordelijkheid van OOR's als zij hier geen gebruik van maken.

Fase VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en vaststellen verdeling door VWS

Resultaat: VWS heeft tijdig het toewijzingsvoorstel van BOLS voor de verdeling van instroomplaatsen over instellingen ontvangen.

Het definitieve toewijzingsvoorstel wordt door BOLS aangeboden aan de minister van VWS, waarbij verslag wordt gedaan van de gevallen waarbij de OOR geen consensus heeft bereikt en BOLS het definitieve besluit heeft genomen over de verdeling.

Het toewijzingsvoorstel is een advies aan de minister ten behoeve van de toekenning van beschikbaarheidsbijdragen voor instroomplaatsen per zorgaanbieder per specialisme (het verdeeloverzicht). De minister van VWS maakt het Spelregeldocument en het verdeeloverzicht van instroomplaatsen openbaar op de website: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-de-zorg/bijdragen-en-subsidies-voor-zorgopleidingen>. In het najaar wordt het verdeeloverzicht van instroomplaatsen in het Staatsblad gepubliceerd. Dit verdeeloverzicht is de basis voor de bekostiging van de opleidingsplaatsen per opleidende zorginstelling. Wijziging van de verdeling van instroomplaatsen per specialisme per instelling 2026 is niet mogelijk. De opleidingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van toegewezen instroomplaatsen en voor het aanvragen van een beschikbaarheidsbijdrage bij de NZa.

Bijlage I Tijdpad toewijzingsproces medische vervolgoopleidingen Toewijzing 2026

Legenda: activiteiten van VWS zijn oranje gearceerd; het BOLS-bestuur en BOLS-bureau geel; OOR's en WV-en/Federatie groen en opleidingsinstellingen zijn grijs gearceerd.

	Activiteit	2025						
		jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli
	Spelregeldocument en landelijk instroomkader 2026							
	Publiceren Spelregeldocument 2026 door VWS		18/2					
	Vaststellen definitief landelijk instroomkader per specialisme voor 2026 door VWS							
I	stap I: Landelijke instroom per specialisme en totaal per OOR's voor 2026							
	Vaststelling voorlopige instroom per specialisme en totaal per OOR voor 2026		27/2					
	Vaststellen Toewijzingsprotocol MS 2026 (onder voorbehoud goedkeuring door VWS)		27/2					
II	stap II: Verdeling instroom per specialisme over de OOR's voor 2026		feb	mrt	apr	mei	juni	juli
	Opstellen van aandachtspunten door de OOR's en versturen naar BOLS		29/3/2024					
	Opstellen advies door WV-en/integraal FMS-advies (incl NVMKA, NVSHA) en versturen naar BOLS		8/4/2024					
	Opstellen advies van VSG en NVvO en versturen aan BOLS		2/4/2024					
	BOLS toetst adviezen FMS/WV-en, VSG en NVvO en stelt verdelingen 2026 over OORs vast		27/2					
III	stap III: Voorlopig voorstel verdeling instroom binnen de OOR's voor 2026		feb	mrt	apr	mei	juni	juli
	Indienen bemiddelingsverzoeken inclusief onderbouwing door opleidingsinstellingen					< 2/5		
	Bemiddelen door het BOLS-bureau tussen opleidingsinstellingen met verschillende zienswijzen					13,14,15/5		
	Opstellen voorstel voor verdeling instroom over opleidingsinstellingen door de OOR's					< 16/5		
	BOLS toets procesgang + aandachtspunten van WV-en + handtekeningen instellingsbesturen.					16/5		
	Vaststellen van het voorlopig toewijzingsvoorstel binnen de OOR's door het BOLS bestuur					26/5		
IV	stap IV: Definitief voorstel verdeling instroom binnen de OOR's voor 2026		feb	mrt	apr	mei	jun	
	Indienen van klachten/geschillen door opleidingsinstellingen.						≤ 4/6	
	Behandeling van klachten/geschillen door klachtencommissie.						13,16,20/6	
	Vaststelling definitief toewijzingsvoorstel per instelling door BOLS bestuur						23/6	
V	stap V: Toewijzingsvoorstel in BOLS-format en VWS-format voor 2026		feb	mrt	apr	mei	jun	
	Opstellen definitief Toewijzingsvoorstel in BOLS-format en VWS format							1/7
	Controle toewijzingsvoorstel in BOLS-format en VWS format door de instellingen en de OOR's							7/7
VI	stap VI: Aanbieding Definitief Toewijzingsvoorstel 2026 aan VWS		feb	mrt	apr	mei	juni	juli
	Verzending BOLS toewijzingsvoorstel naar VWS.							15/7
	Publicatie verdeeloverzicht Med.Spec. op de website van de Rijksoverheid en in het Staatsblad							≥15/8